

Státní maturity

Tento text slouží jako podklad k další diskusi na téma „Státní maturity“. Má být seznámením s vývojem diskuse o nové podobě maturity v ČR a poskytuje i příklady souhlasných a nesouhlasných argumentů, které v souvislosti se státními maturitami vyvstávají.

Argumenty pro a proti:

- **Pro**
 - Státní maturita činí hodnocení na výstupu ze střední školy srovnatelným
 - Státní maturita by mohla nahradit přijímací zkoušky na VŠ
 - Možnost volby mezi dvěma úrovněmi maturitní zkoušky
 - Stejně podmínky pro všechny studenty
 - Nezávislý a nestranný hodnotitel zkoušek
 - Transparentnější systém: snazší orientace pro zaměstnavatele při výběru zaměstnanců
 - Méně práce pro školy; možnost se víc soustředit na výuku, ne na přípravu maturit

- **Proti**
 - Velké výdaje spojené se státní maturitou
 - Stírání rozdílů v zaměření škol/ dopad na prestiž škol
 - Různé „startovní podmínky“ studentů (gymnázia, SOŠ, SOU)
 - Nedostatečné studijní materiály, nedostatečná informovanost o maturitách
 - Nedostatek času pro učitele na to, aby stávající studenty na maturity dobře připravili
 - Změna „pravidel hry“ pro studenty, kteří byli připraveni na dosavadní formu maturity
 - Státní maturita bude lehká (nevypovídající)/těžká (řada lidí by ji opakovala)

Státní maturita v ČR – fakta a názory

Státní maturita je tématem, které je v ČR diskutováno již od roku 1994. K uzákonění státních maturit však došlo až v roce 2004 a samotná maturita měla být spuštěna ve školním roce 2007/2008. Dva roky po uzákonění maturity se však ukázalo, že testy obsahují řadu chyb. V červenci 2007 tak byl schválen odklad státních maturit o dva roky. K dalšímu odkladu státní maturity o dva roky došlo v roce 2009.

Dne 18. 8. 2010 vláda schválila návrh ministra školství Dobeše a potvrzeno tak bylo spuštění reformní podoby maturitní zkoušky ve školním roce 2010/2011.

Co se týče dosavadních výdajů spojených s přípravou státních maturit, tyto čítají od roku 2000 cca 340 milionů korun. Do roku 2012 by měly být celkové výdaje více než dvakrát vyšší.

Pro státní maturity je podle průzkumu analytického střediska SANEP v současnosti 45 % Čechů, proti státním maturitám pak 40 %.

Se snahami o zavedení státní maturity bylo v minulosti spojeno několik protestů (největší v roce 2007 a 2009). Mezi důvody k protestu studenti řadili nepřipravenost maturit, nedostatečnou informovanost o průběhu maturit, neproškolené pedagogy, strach o zajištění regulérnosti zkoušek či chybějící studijní materiály.

Na internetu je téma také diskutováno, objevují se jak pozitivní, tak negativní názory. Například na sociální síti Facebook existuje skupina „Nechceme státní maturitu!“, do které je aktuálně zapojeno více než 52 000 členů. V roce 2009 byla sepsána petice proti státním maturitám, kterou podepsalo přes 20 000 lidí. Souhlasný postoj ke státní maturitě pak na Facebooku reprezentuje například skupina „Pro státní maturitu“.

Názory na státní maturitu se neliší jen mezi studenty, ale také mezi učiteli. Někteří učitelé kritizují obsah i způsob, jakým mají být nové zkoušky prováděny, kritizována je také organizace školení pro pedagogy. Taktéž kantoři sepsali petici proti státním maturitám – petice nese název „Učitelé pro kvalitní maturitu“ a podepsalo ji cca 3000 pedagogů.

Postoje politických stran ČR

Pro zrušení státních maturit se v minulosti vyslovoval například šéf poslaneckého výboru pro školství Walter Bartoš (ODS). Stejně tak i prezident Václav Klaus a současný premiér Petr Nečas (ODS) zkoušky kritizovali. V roce 2009, kdy vyvstaly studentské protesty proti státní maturitě, hlasovaly pro odklad dvě největší politické strany v ČR – ODS a ČSSD. Naopak proti odkladu maturit byla Strana zelených, KDU-ČSL a KSČM.

V současnosti má státní maturita podporu KSČM. TOP 09 je v otázce státních maturit roztržštěná, proti státní maturitě se stavěl například předseda strany Karel Schwarzenberg. Strana Věci veřejné jako celek se ještě v červnu 2010 vyjadřovala proti státním maturitám, na druhou stranu je to právě ministr Dobeš (VV), kdo se zasloužil o jejich prosazení. V rámci hlasování vlády ze srpna 2010 však zástupci VV i TOP 09 státní maturity podpořili. ODS se hlasování zdržela, čímž potvrdila svůj dlouhodobě negativní postoj ke státním maturitám. ČSSD je stranou, která je též spíše proti novým maturitním zkouškám.

Příklady podoby maturit ve světě

- V **Itálii, Polsku a Slovensku** existuje model podobný tomu, který je plánován v ČR.
- Celostátní maturity pouze ve všeobecně vzdělávacích školách se konají v **Bulharsku, Estonsku, Finsku, Irsku, Litvě, Německu a Nizozemsku**.
- V **Belgii, Islandu, Řecku, Rakousku, ČR a Lichtenštejnsku** pořádají maturitní zkoušky jednotlivé školy.
- Studium bez závěrečné zkoušky je ukončováno ve **Španělsku a Švédsku**.
- V **ostatních zemích EU** jsou jednotná zadání maturitních zkoušek, liší se varianty pro střední všeobecné vzdělávací a střední odborné školy.
- V **USA** klasická maturita neexistuje, studenti pouze skládají tzv. státní srovnávací zkoušky (SAT a ACT testy), které mají velký vliv na jejich přijetí na univerzitu.